

РЕШЕНИЕ

№ 28

гр. Петрич, 29.01.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ПЕТРИЧ, ПЪРВИ ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в
публично заседание на двадесет и трети януари през две хиляди двадесет и
четвърта година в следния състав:

Председател: Атанас Кобуров

при участието на секретаря Вера Сухарова
като разгледа докладваното от Атанас Кобуров Гражданско дело №
20231230101036 по описа за 2023 година

Производството е с правно основание чл. 26, ал. 1 от ЗЗД.

Образувано е по молба на адв. Д. В. М. от АК-П., с адрес на кантора и съдебен адресат в гр. П., бул. "П." № 81, ет.3, ап.Б, в качеството му на пълномощник на М. К. П., ЕГН: *****, с постоянен адрес с. Б., ул. „М.“ № 20 и съдебен адрес гр. П., бул. "П." № 81, ет.3, ап.Б, **против** „КРЕДИ ЙЕС“ ООД, ЕИК: 200688545, със седалище и адрес на управление гр. Хасково, ул. „Лозарска“ № 12, представлявано от Владислав М. Инджов.

Ищецът твърди, че е страна по Договор за паричен заем № 283746 от 02.02.2023 г., сключен с „Креди Йес“ ООД, по силата на който следва да върне на дружеството сумата по кредита в размер на 3949 лева, при сума на получаване 2000 лева, при срок на кредита от 11 месечни вноски, както и да заплати неустойка в размер на 1500 лева, съгласно чл. 8 от договора, разсрочена на 11 вноски, като по този начин общото задължение по договора за паричен заем е в размер на 3 949 лева.

Твърди, че така уговорената клауза за неустойка в чл. 8 от договора за паричен заем е нищожна, като противоречаща на добрите нрави по смисъла на чл. 26, ал. 1 от ЗЗД, и защото противоречи на конкретно посочени в молбата императивни разпоредби на ЗЗП. Излага съображения, че процесната клауза е неравноправна такава, тъй като нарушава принципа за справедливост и необлагодетелстване на едната страна за сметка на другата. Същата предвижда заплащането на сума, която е необосновано висока, в размер на над половината от сумата по отпуснатия кредит, с което се нарушава освен принципа на добросъвестност и справедливост, но и със същата се цели неоснователно обогатяване, чрез клаузата за неустойка в полза на кредитора се уговаря още едно допълнително възнаграждение. На следващо място твърди, че цитираната клауза от договора е нищожна на основание чл.146, ал.1 от ЗЗП, тъй като не е индивидуално уговорена.

В тази връзка се иска от съда да реши, с което да приеме, че клаузата предвидена в чл. 8 от Договор за паричен заем № 283746 от 02.02.2023 г. сключен между М. К. П. и „Креди Йес“ ООД, предвиждаща заплащането на неустойка в размер на 1500 лева, е нищожна на основание чл. 26, ал. 1 от ЗЗД, вр. с чл. 143, ал. 1 и чл. 146, ал. 1 от ЗЗП, както и поради нарушение на чл. 19, ал. 4 от ЗПК, вр. с чл. 21, ал. 1 от ЗПК, както и поради противоречието ѝ с добрите нрави, на основание чл. 26, ал. 1, пр. 3 от ЗЗД.

Прави се искане за присъждане на сторените по делото разноски.

Ответното дружество в законоустановения срок депозира отговор, в който изразява становище за допустимост, но неоснователност на исковата претенция. Твърди се, че клаузата на чл.8 от Договора за паричен заем е индивидуално уговорена с кредитополучателя, същата е съобразена с неговото желание, като същият е уточнил сумата, която иска да получи, както и е конкретизирал параметрите, които са били по неговите възможности – вид, размер, срок, начин на усвояване, размер на погасителни вноски. Посочено е още, че не е налице твърдяната недействителност на договора на основание чл.11, ал.1, т.10 от ЗПК, тъй като съгласно чл.3 от ЗПК при изчисляване на ГПР по кредита не се включват разходите, за които потребителят плаща при неизпълнение на задълженията по договора. Не е налице нарушение и на чл.19, ал.4 от ЗПК, тъй като размерът не надвишава пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения. В условията на евентуалност, в случай, че съдът приеме, че клаузата от процесния договор е нищожна, се сочи, че това не води до недействителност на целия договор, като в тази връзка се прави възражение за прихващане с насрещно дължими суми по процесния договор в размер на 889,48 лева, като същата сума представляваща част от платената наустойка да бъде разпределена за покриване на дължимите лихви и главница по падежирали и изискуеми към момента просрочени вноски, а именно вноски 5,6,7 и 8 вкл., от които главница в размер на 735,80 лева и лихва в размер на 144,68 лева, ведно със законната лихва. Искане се от съда да отхвърли предявения иск като неоснователен, като се претендират разноски.

В проведените съдебни заседания страните не се явяват и представляват, от процесуалните представители на същите са депозирани писмени становища.

В съдебно заседание проведено на 28.11.2023 г., по искане на процесуалния представител на ищеца с нарочна молба от същата дата, на основание чл.214 от ГПК съдът е допуснал изменение на предявения иск, като е увеличил размер на неустойката до 1 527,60 лева.

Въпреки дадена възможност на ответната страна за изразяване на становище по измененния размер на иска, такова не е постъпило по делото.

Съдът, като съобрази доводите на страните и събраните по делото доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, намира за установено следното от фактическа и правна страна:

Съдът е отделил като ненуждаещо се от доказване обстоятелството, че между страните е сключен Договор за паричен заем № 283746 от 02.02.2023 г., по силата на който на ищеца била предоставена в заем сумата в размер на 2 000 лева при фиксиран месечен лихвен процент в размер на 3,330 % и ГПР 48,259 %; че между страните е постигната договореност съобразно чл. 6 от договора, че задължението по договора следва да бъде обезпечено с поне едно от следните обезпечения: да бъде обезпечено с поне едно от следните обезпечения: ипотека върху недвижим имот, особен залог върху движимо имущество, банкова гаранция или ценна книга в полза на заемателя, при неизпълнението на което от ищеца се дължала сумата в размер на 1 527,60 лева като неустойка, както и че посочената сума за неустойка не е включена при изчисляване на размера на ГПР, посочен в договора.

Следователно установено е, че между страните е възникнало правоотношение по повод предоставянето на паричен заем в размер от 2 000 лева. Заемодателят е небанкова финансова институция по смисъла на чл.3 от ЗКИ, като дружеството има правото да отпуска кредити със средства, които не са набрани чрез публично привличане на влогове или други възстановими средства. Ищецът е физическо лице, което при сключване на договора е действало именно като такова, т. е. страните имат качествата на потребител по смисъла на чл.9, ал.3 от ЗПК и на кредитор съгласно чл.9, ал.4 от ЗПК. Сключеният договор за паричен заем по своята правна характеристика и съдържание представлява такъв за потребителски кредит, поради което за неговата валидност и последици важат изискванията на специалния закон - ЗПК.

В оспорената клауза на чл. 8 от договора, е предвидено задължение на потребителя за плащане на неустойка от 1 527,60 лева, при неизпълнение на задължението за предоставяне на обезпечения в тридневен срок от подписване на договора – гаранции, отговарящи на условията по чл. 10, ал. 2, т. 1 и т.4 ОУ и с още едно от следните – ипотека върху недвижим имот; особен залог на движимо имущество; банкова гаранция; ценна книга, издадена в полза

на заемотателя, които следва да отговарят на изискванията на чл. 10 ОУ.

Така регламентираната клауза за неустойка е недействителна, в частност нищожна, като противоречаща на добрите нрави и заобикаляща разпоредбата на чл.19, ал.4 от ЗПК.

Уговорената в чл. 8 от процесния договор неустойка действително излиза извън присъщите ѝ функции, с оглед предвидените в договора кратък срок за предоставяне на обезпечението – до три дни след сключването на договора, а изискванията, които клаузата на чл. 10, ал. 2, т. 1 и т. 4 от Общите условия към договора възвежда за потребителя са на практика неосъществими за него, особено в светлината на обстоятелството, че той търси бързо кредитно финансиране. Не само правно, но и житейски необосновано е да се счита, че потребителят ще разполага със съответна възможност да осигури банкова гаранция за целия размер на вземането по договора (за което съответната банкова институция ще изисква също заплащане) или физически лица - поръчители, които да отговарят на многобройните, кумулативно поставени изисквания към тях (така, както са отразени във фактическата част от настоящото изложение). Налага се изводът, че целта на посочената договорна клауза не е да гарантира предоставянето на обезпечение за изпълнението на основното задължение на кредитополучателя по договора за кредит – да върне получената сума в уговорения срок, и да обезщети кредитора за вредите от неизпълнението, без да е нужно те да се доказват, а да доведе до допълнително възнаграждение за кредитора за предоставянето на сумата, т. е. явява се скрита възнаградителна лихва и то в размер почти равен на отпуснатия кредит. В случай, че кредиторът е искал реално да получи обезпечение на вземането си под формата на поръчителство/гаранция, то той е могъл да сключи договора след като длъжникът осигури поръчителя, или пък, поради евентуалния висок риск от неудовлетворяване на вземането, изобщо да не сключва договор. С оглед на изложените съображения, съдът приема, че така уговорена неустойката излиза извън присъщите ѝ обезпечителна, обезщетителна и санкционна функции, което прави клаузата, предвиждаща нейното заплащане, нищожна поради противоречие с добрите нрави. В този смисъл са задължителните указанията в т. 3 от ТР № 1/2009 г. по т. д. № 1/2009 г. на ОСТК на ВКС. Клаузата е недействителна независимо дали ищецът е съзнавал коментираните тук пороци, поради което неоснователни се приемат доводите на ответника, че ищецът е имал възможност да прецени дали да сключи договора при посочените условия и изисквания.

Същевременно, кредиторът не включва т. нар. от него "неустойка" при формиране на ГПР по договора /обстоятелство, което е обявено за безспорно между страните с изготвения по делото доклад/, като по този начин посоченият в договора ГПР не съответства на действителния и води до заобикаляне нормата на чл.19, ал.4 от ЗПК. Това е така, защото сумата за неустойка представлява разход по кредита, който неправилно не е включен при изчисляването на процента на оскъпяване на кредита. По смисъла на § 1 от ДР на ЗПК "Общ разход по кредита за потребителя" са всички разходи по кредита, включително лихви, комисиони, такси, възнаграждение за кредитни посредници и всички други видове разходи, пряко свързани с договора за потребителски кредит, които са известни на кредитора и които потребителят трябва да заплати. С оглед на тази дефиниция уговорената в чл. 8 от договора за кредит неустойка реално представлява разход по кредита и е следвало да бъде взета предвид при определяне на ГПР, тъй като произтича от и е пряко свързана с договора за кредит. Тези изводи на съда са красноречиво илюстрирани и от факта, че самият кредитор, в погасителния план към договора изначално добавя вземането за "неустойка" към всяка анюитетна вноска.

Невключването на вземането за неустойка към разходите по договора следва да се окачестви и като нелоялна и по-специално заблуждаваща търговска практика по смисъла на чл. 6, параграф 1 от Директива 2005/29/ЕО (директивата адресира нелоялните търговски практики), тъй като заблуждава или е възможно да заблуди средния потребител по отношение на цената на договора и го подтиква или е възможно да го подтикне да вземе решение за сделка, което в противен случай не би взел. В случая, акцентът се поставя не само върху факта, че в тежест на потребителя се възлага заплащането на допълнително възнаграждение за ползвания финансов ресурс, но и върху обстоятелството, че ако това обстоятелство му бе известно (чрез изначалното му включване в разходите по кредита), то той не би сключил договора.

Всичко това поставя потребителя в подчертано неравностойно положение спрямо кредитора и на практика няма информация колко точно (като сума в лева) е оскъпяването му по кредита. Това се явява и в директно противоречие с чл.3, параграф 1 и чл.4 от Директива 93/13 на ЕИО. Така е налице и противоречие с разпоредбата на чл.19, ал.1 от ЗПК, чиято

цел е на потребителя да се предостави пълна, точна и максимално ясна информация за разходите, които следва да направи във връзка с кредита, за да може да направи информиран и икономически обоснован избор дали да го сключи.

С оглед приетите по-горе постановки и доколкото се констатира, че с включването на неустойката при непредоставяне на обезпечение в ГПР, кредитът се оскъпява, то е явно, че е налице противоречие с императивната норма на чл.19, ал.4 от ЗКП и ГПР е по-висок от пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения в левове и във валута, определена с постановление на Министерския съвет на Република България. Предвид това и на основание чл.19, ал.5 от ЗПК, клаузата на чл. 8 от Договор за паричен заем № 283746 от 02.02.2023 г. следва да бъде прогласена за нищожна.

Поради изложеното предявеният иск за признаване за установено в отношенията между страните, че клаузата на чл. 8 от договора е нищожна следва да бъде уважен, като основателен.

Във връзка с направеното от ответното дружество в условията на евентуалност възражение за прихващане с насрещно дължими суми по процесния договор, следва да се отбележи, че с предявения иск се иска прогласяване нищожността на клаузата на т. 8 от договора за кредит, а не на целият договор за кредит, поради което и направеното искане не следва да бъде обсъждано.

По отношение на разноските:

При този изход на спора, на основание чл.78, ал.1 от ГПК, разноски се дължат на ищеца. Същите са за заплатена държавна такса в размер на 62 лева и следва да бъдат присъдени.

За настоящото производство следва да се присъди и адвокатско възнаграждение в полза на процесуалния представител на ищеца - адв. Д. М.. Същият му е предоставил безплатно правна помощ на основание чл.38, ал.1, т.2 от ЗА за защита в настоящото производство, което се установява от приложения на л. 49 договор за правна защита и съдействие. Основателно се явява възражението на ответната страна по реда на чл.78, ал.5 от ГПК за прекомерност на адвокатското възнаграждение. Процесуалният представител на ищеца претендира адвокатско възнаграждение в размер на 543,60 лева, като съгласно разпоредбата на чл.38, ал.2 от ЗА, вр. с чл.7, ал.2, т.2 от Наредба № 1 от 2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, на адв. М. следва да се присъди сумата в размер на 543,31 лева, с вкл. ДДС, тъй като същият е регистриран по ЗДДС. Само за яснота следва да се отбележи, че съгласно трайната съдебна практика на ВКС, нито адвоката, оказващ безплатна правна помощ, нито страната, на която тя е предоставена, следва да доказват наличието на основанията, а именно, че лицето на което се оказва помощта попада в една от изброените в чл.38, ал.1 от ЗА категории лица. Достатъчно е да се представи договорът за правна помощ, защото писмената форма е един от способите за доказването му, и в него да е отбелязано, че помощта се оказва безплатно при условията на чл.38 ЗА, какъвто е и настоящият случай, за да може съдът да присъди на адвоката на страната възнаграждение, когато изгубилата спора пред него насрещна страна е осъдена за разноски / в т. см. Определение № 121 от 1.02.2016 г. на ВКС по гр. д. № 5525/2015 г., III г. о., ГК, Определение № 708 от 5.11.2015 г. на ВКС по ч. гр. д. № 4891/2015 г., IV г. о., ГК и др./.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ПРОГЛАСЯВА ЗА НИЩОЖНА на основание чл.26, ал.1 от ЗЗД, клаузата предвидена в чл.8 от Договор за паричен заем № 283746 от 02.02.2023 г., сключен между М. К. П., ЕГН: ***** от с.Б., общ.П., ул.М. № 20 и „КРЕДИ ЙЕС“ ООД, ЕИК: 200688545, предвиждаща заплащането на неустойка в размер на 1 527,60 лева, като противоречаща на добрите нрави и сключена при неспазване на нормите на чл.143, ал.1 и чл.146, ал.1 от ЗЗП.

ОСЪЖДА на основание чл.78, ал.1 от ГПК, „КРЕДИ ЙЕС“ ООД, ЕИК: 200688545, със седалище и адрес на управление гр.Хасково, ул.Лозарска № 12, представлявано от

Владислав М. Инджов, **да заплати** на М. К. П., ЕГН: ***** от с.Б., общ.П., ул.М. № 20, сумата от 62 /шестдесет и два/ лева, представляваща сторени по делото разноси.

На основание чл. 38, ал.2 от Закона за адвокатурата, ОСЪЖДА „КРЕДИ ЙЕС“ ООД, ЕИК: 200688545, със седалище и адрес на управление гр.Хасково, ул.Лозарска № 12, представлявано от Владислав М. Инджов, **ДА ЗАПЛАТИ** на адв. Д. М. от АК - П., процесуален представител на ищцовата страна, **сумата от 543,31 /петстотин четиридесет и три лева и тридесет и една стотинки/ лева**, адвокатско възнаграждение за осъществено процесуално представителство по предявения иск.

Решението може да бъде обжалвано пред Окръжен съд–гр.Благоевград, в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Районен съд – Петрич: _____